

Veelgestelde vragen afvalscheiding / nascheiding

ALGEMEEN

Wat is afval scheiden?

Door afval gescheiden weg te gooien, kunnen we het opnieuw gebruiken om er nieuwe materialen mee te maken. Dat noemen we afval scheiden. In Nederland wordt al goed afval gescheiden, maar dit kan nog beter. Op de website van [Milieu Centraal](#) leest u nut en fabels over afval scheiden.

Waarom is afval scheiden nodig?

Goed gescheiden afval kunnen we opnieuw gebruiken. Al dit 'nuttige' afval wordt verbrand als we het met het restafval weggooien. Dat kost geld, is slecht voor het milieu en is simpelweg niet nodig.

Wat gebeurt er met het gescheiden afval?

Glas, papier en karton, groente, fruit en tuinafval (GFT), etensresten, klein chemisch afval, plastic- en metaalverpakkingen, drankenkartons, elektrische apparaten, grof tuinafval en textiel worden allemaal apart verwerkt en hergebruikt. Van dit 'nuttige' afval wordt veel nieuw materiaal en producten van gemaakt, zelfs mobiele telefoons! Soms komt het voor dat gescheiden afval heel vervuild is. Dat betekent dat er veel afval bijzit dat er niet bij hoort. In dat geval wordt het gescheiden afval alsnog noodgedwongen verbrand.

Wat levert het mij op als ik afval scheid?

Met afvalscheiding levert u een bijdrage aan een beter milieu: afval scheiden spaart grondstoffen en energie.

Waar kan ik afval kwijt wat niet in mijn container past?

Dit kunt u laten ophalen als grof vuil (link [naar website gemeente, formulier grof vuil](#)) of aanbieden op de milieustraat.

NASCHEIDING

Wat is nascheiding?

Bij nascheiding wordt restafval van het PMD-afval (Plastic-, Metaalverpakkingen en Drankenkartons) in een fabriek door een machine gescheiden. Dit gebeurt dus na de huis-aan-huis inzameling. Zo worden waardevolle materialen behouden, die anders worden verbrand. Lang niet alle soorten afval kunnen bij nascheiding uit elkaar worden gehaald. Voornamelijk plastic- en metaalverpakkingen zoals blik en lege pakken van sap en zuivel worden bij nascheiding uit het restafval gehaald. Andere waardevolle afvalstromen zoals groente-, fruit- en tuinafval, etensresten, papier en karton, glas en textiel gaan verloren bij nascheiding.

Wat is PMD+ afval?

Sinds 1 januari 2020 is de gemeente Reimerswaal gestart met de inzameling van zogenaamd PMD+ afval (PMD plus). PMD staat voor Plastic- en Metaalverpakkingen en Drankenkartons. Plastic verpakkingen zijn bijvoorbeeld plastic flessen, flacons, folies en zakken. Voorbeelden van metalen verpakkingen zijn drinkblikjes, conservenblikken en deksels. En drankenkartons zijn bijvoorbeeld melk- en yoghurtzakken, sappakken en saus- en soeppakken. In dezelfde container voor PMD mag het beetje restafval (de plus) dat u overhoudt na goed scheiden van herbruikbare stromen, zoals groente-, fruit- en tuinafval, etensresten, papier en karton, glas en textiel of wat kan worden ingeleverd op de milieustraat.

Hoe werkt de scheidingsinstallatie?

Bij afvalenergiebedrijf AVR gaat het PMD+ afval door een geavanceerde scheidingsinstallatie. Een magneet haalt eerst alle ijzerhoudende materialen eruit. De rest komt op de schudzeef terecht. Hier wordt het afval gescheiden op grootte. Op de volgende installatie stuiten de driedimensionale producten, zoals drankenkartons, naar beneden. De rest gaat via loopbanden omhoog. Een infrarood scanner scant het restafval dat voorbijkomt. Lucht blaast folies, plastics en drankenkartons uit het restafval. Het PMD-afval is nu gescheiden van het restafval.

[Proces van nascheiding. \(klik op filmpje: uitleg proces nascheiding bij AVR\)](#)
[Klik hier op infographic](#)

Waarom is goed afval scheiden toch nog nodig bij nascheiding?

Het thuis scheiden van glas, papier en karton, textiel en groente-, fruit- en tuinafval (GFT) en etensresten blijft belangrijk en dit afval blijven we apart inzamelen. De nascheidingsinstallatie werkt ook beter als deze herbruikbare stromen niet bij het PMD+ afval zitten. Textiel en nat GFT kunnen namelijk storingen veroorzaken.

Waarom heeft de gemeente gekozen voor deelname aan een proef voor nascheiding?

De proef duurt in ieder geval tot en met 2022. De gemeente weegt kosten, service en milieuopbrengst tegen elkaar af. Door na te scheiden (dat wil zeggen: na het inzamelen) halen we veel meer plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons uit afval. Hoe meer afval wordt gescheiden, hoe beter het kan worden hergebruikt als grondstof voor nieuwe producten. Inwoners hoeven bovendien thuis geen extra ruimte meer te reserveren voor het scheiden van plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons. U kunt dan extra moeite doen om de andere herbruikbare stromen zoals glas, papier en karton, textiel en groente-, fruit- en tuinafval (GFT) en etensresten goed te scheiden.

Wat gebeurt er met mijn restafval?

Het restafval wordt naar de nascheidingcentrale van AVR gebracht. Daar worden waardevolle afvalstromen zoals plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons eruit gehaald. Dit zogenaamde PMD wordt verder gesorteerd en verwerkt tot nieuwe grondstof. Hiermee halen we voor onze gemeente een optimaal scheidingsresultaat. Het restafval wordt verbrand in de afvalenergiecentrale. De energie die vrijkomt bij afvalverbranding, wordt gebruikt als warmte voor de stadswarmte, als stoom voor de industrie of om elektriciteit op te wekken.

[Proces van nascheiding. \(klik op filmpje: uitleg proces nascheiding bij AVR\)](#)
[Klik hier op infographic](#)

Moet ik de bakjes plastic die ik weggooi eerst leegmaken? Zoals bijvoorbeeld een emmer met yoghurt? Is het makkelijker om deze te scheiden als die leeg is?

Zorg dat ze leeg zijn voordat u ze weggooit, dat is het belangrijkste. Als u plastic schoonmaakt, gebruik dan niet te veel water. Te veel warm water doet het voordeel van recyclen teniet. Een natte verpakking is niet goed voor het scheidingsproces.

Hoe lichter en schoner het product, des te makkelijker is het voor de machine om te scheiden en het plastic te herkennen.

Het vullen van een melk- of yoghurtpak op het aanrecht met afval, kan dat kwaad?

Ja! Gevulde drankkartons belemmeren het goed scheiden van de pakken door de machines. Het is het beste wanneer u het drankpak niet vult met afval. Het wordt anders te zwaar en soms niet meer herkend door de machines als een drankpak. Ook is het zo dat zware verpakkingen door de machine niet meer uit het restafval geblazen kunnen worden, omdat de blaaskracht niet toereikend is.

Moeten drankkartons opgerold worden of is het juist makkelijker te scheiden wanneer ik ze in zijn geheel weggooi?

U kunt de plastic verpakkingen en drankkartons verkleinen door ze te pletten of op te vouwen.

[Afbeelding vouwinstructies toevoegen.](#)

Op welke manier moet ik mijn plastic verpakkingen en drankkartons weggooien, zodat deze het makkelijkst zijn om te scheiden?

Voor drankkartons helpt u erg mee om deze opgevouwen in de PMD+ bak te gooien.

Voor de plastics en folies geldt: hoe leger en schoner hoe beter. Maar een beetje vuile verpakkingen is de installatie wel gewend en dat moet ook wanneer het tussen het restafval zit.

Groente-, fruit- en tuinafval (GFT), etensresten en textiel zijn voor de scheidingsinstallatie een grote veroorzaker van vervuiling van verpakkingen. Hoe beter GFT en textiel gescheiden worden in een aparte container door uzelf hoe beter. Voor de machine is zo droog mogelijk afval het beste. Zorg dat vloeibare materialen eerst worden weggegooid en voorkom dampende etensresten enzovoort.

Ik scheid mijn afval. Heeft dat nog wel zin of komt alles op één hoop?

Ja, dat heeft zeker zin! Het is een fabel dat alles op één hoop terecht komt! Voor glas, papier en karton, textiel en groente-, fruit- en tuinafval en etensresten is thuis scheiden het meest efficiënt.

De gescheiden ingezamelde materialen zijn nieuwe grondstoffen voor bedrijven. Het oud papier komt via kartonfabrieken bijvoorbeeld weer terug in kartonnen dozen. Het glas komt via de glasfabrieken terug in nieuwe glazen verpakkingen. Het metaal komt via hoogovens weer terug in allerlei metalen producten en verpakkingen. Het plastic wordt verder gesorteerd en komt in allerlei producten en verpakkingen weer terug. Dit voorkomt nieuwe CO2 uitstoot. Het is dus belangrijk om afval goed te scheiden.

Wat is er veranderd voor mij per 1 januari 2020?

Containers aan huis

Sinds 1 januari 2020 is de gemeente gestart met de inzameling van zogenaamd PMD+ afval (PMD plus). PMD staat voor Plastic- en Metaalverpakkingen en Drankkartons. Nieuw hierbij is dat we de

metaalverpakkingen ook uit het afval gaan sorteren. De kosten voor het inzamelen en recyclen van deze herbruikbare materialen zitten in het vaste tarief voor de afvalstoffenheffing. U betaalt voor het aanbieden van uw PMD+ bak dus niets extra.

Klik [hier](#) voor een overzicht wat wel/niet hoort in de PMD+ container.

Verzamelcontainers

Sinds 1 januari 2020 is de gemeente gestart met de inzameling van zogenaamd PMD+ afval (PMD plus). PMD staat voor Plastic- en Metaalverpakkingen en Drankenkartons. Nieuw hierbij is dat we de metaalverpakkingen uit het afval sorteren.

In de verzamelcontainers (boven- of ondergronds) mag u het PMD+ afval storten. De kosten voor het inzamelen en recyclen van deze herbruikbare materialen zitten in het vaste tarief voor de afvalstoffenheffing. U betaalt voor het aanbieden van uw huisvuilzak per storting dus niets extra.

Milieustraat

Op de milieustraat is sinds 1 januari 2020 geen mogelijkheid meer om plastic verpakkingen en drankenkartons gescheiden aan te bieden.

U kunt veel andere herbruikbare grondstoffen gescheiden inleveren op de milieustraat.

Blijven de speciale zakken voor plastic verpakkingen en drankenkartons beschikbaar?

Nee, deze zakken zijn sinds 1 januari 2020 niet meer beschikbaar. Het is niet meer nodig om plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons in transparante zakken te verzamelen.

Ik heb een tweede container nodig voor plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons. Kan dat?

Ja. U kunt voor PMD+ (plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons, en restafval) en GFT (groente-, fruit- en tuinafval) en etensresten maximaal twee containers per soort gebruiken. Hier zijn wel extra [kosten](#) aan verbonden (link naar pagina Sabewa met tarieven afvalstoffenheffing).

PMD+

Wat is PMD+ afval?

PMD staat voor Plastic- en Metaalverpakkingen en Drankenkartons. Plastic verpakkingen zijn bijvoorbeeld plastic flessen, flacons, folies en zakken. Voorbeelden van metalen verpakkingen zijn drinkblikjes, conservenblikken en deksels. En drankenkartons zijn bijvoorbeeld melk- en yoghurtzakken, sappakken en saus- en soeppakken.

In dezelfde container voor PMD mag het beetje restafval (de plus) dat u overhoudt na goed scheiden van herbruikbare stromen, zoals groente-, fruit- en tuinafval, papier en karton, glas en textiel of wat kan worden ingeleverd op de milieustraat

Rest is afval dat niet opnieuw gebruikt kan worden. Afval dat u dus niet gescheiden kunt inleveren. Het gaat bijvoorbeeld om luiers, kattenbakvulling zonder eco keurmerk, koffiecupsjes en chipszakken.

Mag alles van plastic in de PMD+ container?

Nee, plastic dat geen verpakkingsmateriaal is, hoort niet in de PMD+ container. Denk hierbij aan hard plastic gebruiksvoorwerpen, zoals speelgoed, plastic borden en tuinstoelen. Dit kan apart worden ingeleverd bij de milieustraat.

Wat mag er wel en niet in de PMD+ container?

Over het algemeen mogen alle plastic- en metaalverpakkingen, blik en drankenkartons in de PMD+ container.

Hoe kan ik het restafval verminderen?

Door zoveel mogelijk van uw afval te scheiden. Twijfelt u in welke container u bepaald afval moet gooien? Op de [Afvalscheidingswijzer](#) van Milieu Centraal ziet u precies welk afval in welke container hoort (of [ZRD-alfabet](#)).

[Klik hier voor tips om afval te verminderen.](#)

[Klik hier voor tips van de deelnemers van de 100-100-100 actie.](#)

Wat gebeurt er met mijn restafval?

Het restafval wordt naar de nascheidingcentrale van AVR gebracht. Daar worden waardevolle afvalstromen zoals plastic- en metaalverpakkingen en drankenkartons eruit gehaald. Dit zogenaamde PMD wordt verder gesorteerd en verwerkt tot nieuwe grondstof. Hiermee halen we voor onze gemeente een optimaal scheidingsresultaat. Het restafval wordt verbrand in de afvalenergiecentrale. Een deel van de warmte die vrijkomt bij afvalverbranding, wordt gebruikt om elektriciteit op te wekken.

[Proces van nascheiding. \(klik op filmpje: uitleg proces nascheiding bij AVR\)](#)

[Klik hier op infographic](#)

Wat [wel en niet in de PMD+ container](#) hoort. (N.B. doorlinken naar pagina met wel/niet lijst)

GLAS

Wat is glasafval?

Glazen potten en flessen ('verpakkingsglas') gooit u in de glasbak. Andere glassoorten, zoals drinkglazen en schalen, horen bij het restafval. Spiegels en vensterglas kunt u inleveren bij de milieustraat.

Waarom wordt glas gescheiden?

Glas kan oneindig vaak gerecycled worden. Recyclen bespaart veel grondstoffen en energie. U helpt het milieu als u glazen flessen en potten in de glasbak gooit.

Wat mag er wel en niet in de glasbak?

Glazen potjes en flessen mogen met restjes in de glasbak. Leegschudden of -schrappen is welkom, omspoelen of afwassen is niet nodig. Doe de dop of deksel gewoon weer op de fles of pot en gooi het in de glasbak. Ander glas, zoals theeglazen, wijnglazen, (oven)schalen, vazen en sierflessen, is niet geschikt voor de glasbak, maar hoort in de vuilnisbak bij het restafval. Staan er aparte bakken voor wit, bruin en groen glas? Gooi de juiste kleur dan in de juiste bak.

Wat [wel en niet in de glasbak](#) hoort. (N.B. doorlinken naar pagina met wel/niet lijst)

GFT

Wat is GFT-afval?

GFT staat voor groente-, fruit- en tuinafval. Denk aan koffieprut, appelschillen, uitgebloeide bloemen, etensresten en nog veel meer. Een flink deel van ons huishoudelijk afval bestaat uit GFT.

Waarom wordt GFT gescheiden?

GFT kunnen we hergebruiken. Van GFT kan compost en biogas gemaakt worden en dit kunnen we gebruiken om de aarde te voeden en planten te laten groeien. Gooi GFT daarom altijd gescheiden in de GFT-container.

Wat mag er wel en niet in de GFT-container?

Over het algemeen mag u al uw groente-, fruit-, etensresten en tuinafval in de GFT-container gooien.

Vlees- en visresten gaan snel stinken, verpak ze daarom in een krant; dit mag bij het GFT. Laat etensresten uitlekken en gooi het droog in de GFT-container.

Wat [wel en niet in het GFT-afval](#) hoort. (N.B. doorlinken naar pagina met wel/niet lijst)

PAPIER EN KARTON

Wat is papierafval?

Kranten, reclamefolders, enveloppen, papieren verpakkingen, wc-rolletjes: het mag allemaal bij het oud papier.

Waarom wordt oud papier gescheiden?

Oud papier wordt gebruikt om nieuw papier van te maken.

Wat mag er wel en niet bij het oud papier?

Bijna alle papieren producten mogen bij het oud papier, waaronder tijdschriften met nietjes en enveloppen met vensters. Maar er zijn een aantal uitzonderingen, zoals drankenkartons. Deze horen in de PMD+ container, omdat er een plasticlaagje in zit.

Oud papier dat u gescheiden inlevert, moet schoon en droog zijn. Boeken mogen bij het oud papier, maar breng ze liever naar de kringloopwinkel en maak iemand anders bij!

Wat [wel en niet bij het oud papier](#) hoort. (N.B. doorlinken naar pagina met wel/niet lijst)

TEXTIEL

Wat is textielafval?

Oude kleding, schoenen, lakens en tafellinnen die u niet meer wilt hebben, mogen in de textielcontainer. Bind de schoenen met veters of op een andere manier aan elkaar. Zorg ervoor dat het textiel schoon en droog is. Ook versleten textiel of kleding met gaten mogen erbij. Hier kunnen namelijk veel nieuwe dingen van worden gemaakt.

Hoe gooi ik textielafval het beste in de textielcontainer?

Verpak kleding en schoenen in een plastic zak en maak die goed dicht voordat je hem in de container gooit. Dan kan er geen vocht bij komen. Het textiel mag versleten zijn, maar zorg er wel voor dat het schoon en droog is.

Waarom wordt textiel gescheiden?

Deze materialen kunnen opnieuw worden gebruikt. Kleding en schoenen die nog goed zijn, worden hergebruikt. Textiel dat niet meer bruikbaar is, wordt verwerkt tot bijvoorbeeld poetslappen, isolatiemateriaal of vulling van autostoelen. Bovendien worden gerecyclede vezels steeds vaker verwerkt in nieuwe stoffen.

Wat kan ik nog meer doen met oud textiel?

Oude kleding en schoenen die nog bruikbaar zijn, kun je ook inleveren bij kringloopwinkels.

Wat [wel en niet bij het textiel](#) hoort. (N.B. doorlinken naar pagina met wel/niet lijst)

Wat hoort wel / niet bij PMD+ afval?

Wel

Conservenblikken
Drankblikjes (frisdrank en bier)
Plastic flessen en bakjes
Plastic zakken
Plastic plantenpotjes
Kartonnen pakken van sap, water en wijn
Kartonnen pakken voor melk, vla en yoghurt
Stalen siroopflessen
Verpakkingen van hard plastic (blisters)

Niet

Hard plastic (zoals speelgoed)
Huisraad en gebruiksvoorwerpen
Kleine elektrische apparaten
Los karton
Spuitsbussen
Verfblikken

Weet je niet of jouw afval bij het PMD+ afval hoort? Check het op de afvalscheidingswijzer van Milieu Centraal (of ZRD-alfabet).

Wat hoort er wel / niet in de glascontainer?

Wel

Alle soorten glas (groot en klein)
Keukenglas, drankenglas, badkamerglas

Niet

Gebroken ruiten
Jeneverkruiken
Kapotte gloeilampen
Kristal (servies, vaas, glazen)
Oven- en magnetronschalen + deksels
Porselein (servies, vaas, bloempotten)
Spiegels
TL-buizen

Weet je niet of jouw afval bij het glasafval hoort? Check het op de afvalscheidingswijzer van Milieu Centraal (of ZRD-alfabet)

Wat hoort wel / niet bij GFT-afval?

Wel

Bloemen en (kamer)planten
Eierschalen
Etensoverblijfselen (gekookt, gebakken, rauw)
Kaaskorsten zonder plastic
Koffiedik en koffiefilters (maar geen koffiepaden)
Mest van kleine huisdieren (cavia, konijn)
(Mossel)schelpen
Schillen van aardappelen, groente en fruit
Tuinafval
Visgraten en botjes

Niet

Dode (huis)dieren
Haren van mens en dier
Kaaskorsten met plastic
Kattenbakkorrels (wel als er Eco-keur op staat en zonder uitwerpselen)
Keukenpapier, met voeding vervuild
Kurken
Luiers
Sigarettenpeuken en -as
Theezakjes en koffiepaden
Uitwerpselen van honden en katten

Weet je niet of jouw afval bij het GFT-afval hoort? Check het op de afvalscheidingswijzer van Milieu Centraal (of alfabet ZRD).

Wat hoort wel / niet bij oud papier en karton?

Wel

Cadeau- en inpakpapier
Enveloppen (van papier of karton, ook met venster)
Kartonnen dozen
Kartonnen eierdozen
Kranten
Papieren zakken en tassen
Reclamedrukwerk en folders (zonder plastic folie!)
Schrijf- en tekenpapier (inclusief metalen spiraalband)
Tijdschriften (mag met nietjes)
Wc-rolletjes

Niet

Behangpapier
Enveloppen met bubbeltjesplastic
Foto's
Geplastificeerd papier en karton
Kartonnen wegwerpbekers
Koffiefilters
Ordnern en ringmap (met klem en/of plastic kaft)
Papier met voedselresten (taart- en pizzadozen (afhaal))
Papieren zakdoeken (gebruikt)
Schuurpapier
Stickers en etiketten (zelfklevende)

Weet je niet of jouw afval bij het oud papier hoort? Check het op de afvalscheidingswijzer van Milieu Centraal (of ZRD-alfabet).

Wat hoort wel / niet bij textiel?

Wel

Beddengoed (dekbedovertrekken, dekens, lakens, kussenslopen)
Gordijnen, vitrage
Hand- en theedoeken
Kleding
Knuffels (schoon)
Onderkleding
Petten
Poetsdoeken
Pyjama's
Riemen
Schoenen (per paar samengevoegd)
Servetten
Shawls
Stropdassen
Tafellakens
Tassen
Washandjes
Woontextiel
Zwemkleding

Niet

Dekbedden
Kussens
Matrassen
Vervuild textiel (bijv. nat of met verf of olie besmeurd)

Weet je niet of jouw afval bij het textiel hoort? Check het op de afvalscheidingswijzer van Milieu Centraal (of ZRD-alfabet).

Tips om afval te verminderen

Hoe doet u dat nou, afval verminderen? Volg deze stappen en het zal lukken!

1. Richt de keuken in voor afval scheiden: zorg voor aparte afvalbakjes of zakjes voor papier, glas en groente- en fruit-afval. Er zijn kant-en-klare systemen te koop, maar u kunt natuurlijk ook zelf wat maken.
2. GFT-afval is alles wat biologisch afbreekbaar is. Dus niet alleen groente-, tuin- en fruitafval, maar ook andere etensresten. In Reimerswaal mogen etensresten in een biologisch afbreekbaar zakje of in een krant in de GFT-container worden weggegooid.
3. Voorkom voedselverspilling door slim in te kopen, te letten op de houdbaarheidsdatum en bewust om te gaan met klikjes.
4. Spaar al het oud textiel op in een zak. Wist u dat u niet alleen goede kleding mag inleveren, maar ook kapotte en versleten kleding, schoenen, handdoeken, tassen, riemen, gordijnen, lakens, dekens, (zachte) knuffels, artikelen van (kunst-)leer of (imitatie-)bont, en textielresten? Textiel kunt u inleveren in de textielcontainers, via huis-aan-huis inzamelacties of op de milieustraat.
5. Overweeg een ja/nee of nee/nee sticker op de brievenbus om de hoeveelheid papier te verminderen.
6. Glas gaat natuurlijk per kleur in de glasbak in de buurt. En het glas mag met restjes er in en deksels erop in de glasbak. Let op: ruiten en spiegels horen bij 'vlakglas'. Dit mag niet in de glasbak, maar kunt u inleveren op de milieustraat.
7. Houd grotere spullen van herbruikbaar materiaal die u weggooit, apart. Denk aan pannen, tuinstoelen, plastic speelgoed, elektronica, tapijt, etc. Breng alles eens in de paar maanden naar de milieustraat en lever het gescheiden in bij de verschillende containers met grondstoffen.
8. Elektrische apparatuur kunt u vaak weer inleveren in de winkel waar u het apparaat gekocht hebt. U mag het ook naar de milieustraat brengen.
9. Klein gevaarlijk afval (kca) mag nooit bij het restafval komen. Batterijen, lampen, verf, medicijnen, olie, enz kunt u wegbrengen naar de milieustraat.
10. Hebt u spullen die heel, bruikbaar en schoon zijn? Breng ze dan niet naar de milieustraat, maar naar een kringloop- of repaircafé. Hier worden ze opgeknapt en weer verkocht.
11. Kijk naar uw eigen routine en bedenk verpakkingsloze of verpakkingsarme alternatieven voor wat u koopt. Een aantal items die u op weg helpen:
 - a. Duurzame bakjes die lange tijd mee gaan (zoals RVS of glazen bakjes), zodat u brood of salades niet met plastic vershoudfolie hoeft te verpakken.
 - b. Koop een hervulbare fles zodat u geen plastic waterflesjes hoeft te kopen wanneer u onderweg bent.
 - c. Stoffen zaken om brood, groente, fruit, noten in te doen (te koop online of in supermarkten) of bijenwasdoeken om kaas in te verpakken. De ultieme recycle optie: maak de bijenwasdoeken zelf!
12. Kies voor wasbare luiers. Ze zijn beter voor het milieu dan wegwerpluiers, ook als je het wassen en de productie meetelt. U kunt wasbare luiers afwisselen met wegwerpluiers, bijvoorbeeld op de opvang of onderweg.

Gefeliciteerd! Volgt u deze stappen, dan komt u vast onder de 50 kilo restafval per jaar!

